

У воћњаку у марту – агротехничке активности и прскање пре цветања

Автор(и): ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 06.03.2025 *Брой:* 3/2025

U martu će agrometeorološke uslove određivati temperature oko i iznad klimatskih normi i padavine oko i ispod mesečnih normi. Očekuje se da će padavine u martu povećati rezerve vlage u sloju zemljišta od 100 cm.

Kod voćnih kultura odvijace se faze bubrenja i pucanja pupoljaka. Krajem meseca, kod ranocvetajućih vrsta – badema, kajsije i breskve – primećuje se faza cvetnog pupoljka i, na pojedinim mestima u južnim regionima, početak cvetanja. Tokom meseca, predviđene minimalne temperature, do minus 7°C, predstavljace opasnost za voćke u fazi pupoljka i tokom cvetanja.

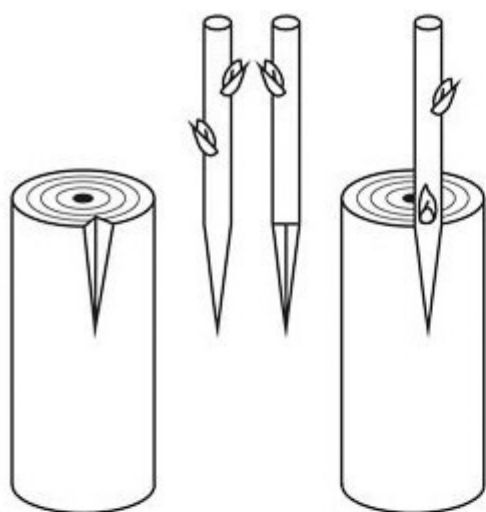
Agrotehničke aktivnosti

U rasadnicima voća

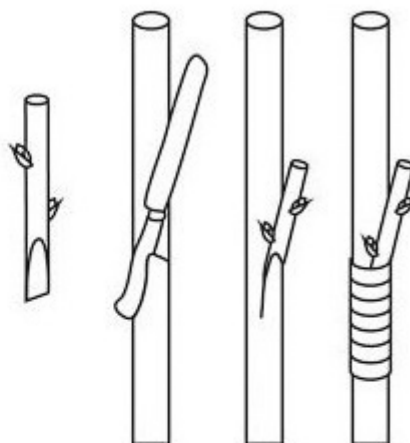
Završava se setva u gredicama i sadnja podloga u rasadniku. Matične zasade se sade najkasnije do kraja prve dekade. Dvogodišnje matične zasade se seču na panj – 3-4 cm iznad površine zemljišta.

Gredice sa koštuničavim vrstama voća, matične zasade i dvogodišnji rasadnici se đubrenje sa 10-12 kg/jutro amonijum nitrata ili ekvivalentnom količinom (koja odgovara 10-12 kg/jutro amonijum nitrata) drugog azotnog đubriva. Gredice se obrađuju kako bi se razbila korica na zemljištu, uništio korov i ugradio azotno đubrivo.

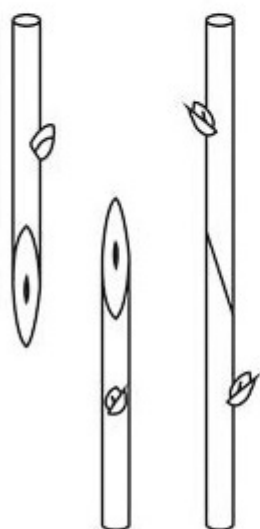
Po potrebi se vrši proređivanje materijala za podloge. Biljke koštuničavih vrsta voća ostavljaju se na 6-8 cm, a one koštuničavih – na oko 4 cm jedna od druge.

1.

2.

3.

1. присаждане на кози
крак

2. присаждане на
страничен разрез

3. присаждане на
копулация

Neuspele podloge u rasadnicima se ponovo kaleme kalemovima. U praksi se ponovno kalemljenje najčešće vrši klinastim kalemljenjem, bočnim kalemljenjem ili kalemljenjem "jezikom".

U voćnjacima

Do faze "mišje uvo" pupoljaka, može se vršiti rezidba za proizvodnju i podmlađivanje koštuničavih i koštuničavih vrsta i formiranje krošnje u mladim voćnjacima.

Sade se novi voćnjaci, a istovremeno se vrši prva rezidba. Nastavlja se popunjavanje mesta nedostajućih stabala u mladim voćnjacima.

Vrši se prva prihrana azotnim đubrivima. U mladim voćnjacima đubri se samo trake u redu, dok u starim – celi međuredni prostori. Đubrivo se rasipa po površini i ugradi plitkom obradom. Potrebne količine đubriva određuju se prema rezultatima analize listova sprovedene prethodne godine. Ako analiza nije dostupna, primenjuje se 15-20 kg/jutro amonijum nitrata ili ista količina drugog azotnog đubriva.

Obezbeđuju se pčelinje zajednice za oprašivanje cvetova

Obezbeđuju se tri do četiri dovoljno jake pčelinje zajednice na 10 jutara. Najprikladnije je postaviti ih sa obe strane reda. Pčele postižu maksimalan kapacitet oprašivanja u sunčanim i mirnim danima na temperaturama od 20 – 22 °C, kada se mogu kretati i do 3 km udaljene od košnice.

Preduzimaju se mere za zaštitu biljaka od kasnih mrazeva. Zaštita se sastoji od grejanja, dimljenja i pokretanja vazduha, navodnjavanja preko krošnje ili navodnjavanja zemljišta, i upotrebe hemijskih proizvoda.

Zagrevanje vazduha postiže se sagorevanjem goriva visoke energije – lož ulja, dizela, prirodnog gasa, starih automobilske guma. Pale se jedan sat pre nego što temperatura padne na kritičnu tačku za biljke i vatra se održava jedan sat nakon izlaska sunca.

Za dimljenje se koriste posebne dimne sveće ili inertni materijali kao što su slama, piljevina, granje, treset. Raspoređuju se u male gomile u redovima na 30-60 m jedna od druge i 5-6 m u redu. Potrebno je oko 100 kg zapaljivog materijala raspoređenog u 10 gomila na 1 jutru.

Kod navodnjavanja preko krošnje koristi se svojstvo vode da oslobađa toplotu pri zamrzavanju, i navodnjavanjem voćnjaka povećava se toplotna provodljivost i zračenje zemljišta, usled čega se temperatura vazduha podiže za 2-3 °C.

Da bi se sprečila kristalizacija ćelijske vode u pupoljcima i zaštitila od negativnih temperatura, mogu se koristiti proizvodi na bazi polimera i kopolimera, kao što su Scudo Therm (1-2 l/100 l vode) ili drugi proizvod.

Pukotine od mraza se tretiraju zabijanjem malih eksera. Uzdužne pukotine od mraza premazuju se preparatom za lečenje rana na drvetu.

Po potrebi se vrši navodnjavanje pre ili tokom cvetanja. Obično je potrebno kada je zima bila suva, a praćena je prolećem sa nedovoljnim padavinama.

Stara stabla i stabla manje vrednih sorti se ponovo kaleme.

Skeletne grane se obično skraćuju neposredno iznad sekundarnih skeletnih grana, a centralni vodač – blago iznad nivoa skeletnih grana. Deblje skeletne grane se koriste za ponovno kalemljenje i skraćuju se u zavisnosti od njihovog mesta porekla – donje se ostavljaju duže, a više – kraće. Veoma dobri rezultati se postižu kada se koristi klinasto kalemljenje.

U zasadima jagode

Popunjavaju se prazna mesta u novim zasadima jagode i rodnim zasadima. Đubre se sa 10-12 kg/jutro amonijum nitrata ili istom količinom drugog azotnog đubriva i okopavaju, a u slučaju suše se navodnjavaju.

U grejanim staklenicima, kada plodovi počnu da sazrevaju, temperatura zemljišta se povećava na 15-18 °C, a temperatura vazduha – na 20-25 °C. Staklenici se provetravaju tokom toplih sati dana.

Da bi se obezbedilo dobro oprašivanje u staklenicima, unose se 2-3 pčelinje zajednice na 10 jutara.

U zasadima maline

Nastavlja se popunjavanje praznih mesta u zasadima. Ako nisu sečene posle berbe, prošlogodišnje rodne izbojke se seku i spaljuju.

U dvogodišnjim zasadima, svi slabi izdanci iz korena seku se u nivou zemljišta, ostavljajući 2-3 najjača za formiranje žbunova.

U starijim zasadima vrši se skraćujuća rezidba, a izbojci za zamenu se proređuju

Zasadi se prihranjuju sa 10-12 kg/jutro amonijum nitrata ili istom količinom drugog azotnog đubriva i okopavaju. Ako jesenje đubrenje stajnjakom i fosfornim i kalijumovim đubrivima nije izvršeno, to se čini sada. Primenuje se 50-60 kg običnog superfosfata ili 25-30 kg dvostrukog superfosfata, 15-20 kg kalijum sulfata – ili ista količina drugih fosfornih i kalijumovih đubriva, i 2-3 t dobro istrulelog stajnjaka po jutru. Đubriva se ugradjuju dubljom obradom. U slučaju suše, primenuje se navodnjavanje.

U zasadima crnog ribizla

Nastavlja se sadnja uskladištenih reznica crnog ribizla u gredice za ukorenjavanje. Vršiti se prihrana sa 10-12 kg/jutro amonijum nitrata ili istom količinom drugog azotnog đubriva i plitka obrada. Prošlogodišnje gredice za ukorenjavanje se obrađuju i navodnjavaju u slučaju suše.

U zasadima sa drugim kulturama

Seme kavkaske persimone seje se u rasadniku. U redu razmak je 5 cm sa 80 cm između redova, a dubina setve – 3 – 4 cm.

Sakupljaju se i sade na otvorenom reznice smokve, šipka i morske pasjane. Razmak u redu je 10-15 cm, a razmak između redova 80-100 cm. Zemlja oko reznica se dobro zbija, nakon čega se prekrivaju 1-2 cm iznad terminalnog pupoljka. Neposredno posle sadnje, obilno se navodnjavaju.

Persimona (*Diospyros kaki*) se kalemi kalemovima na uzgojene podloge kavkaske persimone.

Nastavlja se sadnja stabala persimone, morske pasjane i šipka koja nisu zasađena u jesen. Vršiti se rezidba za formiranje i za proizvodnju kod šipka.